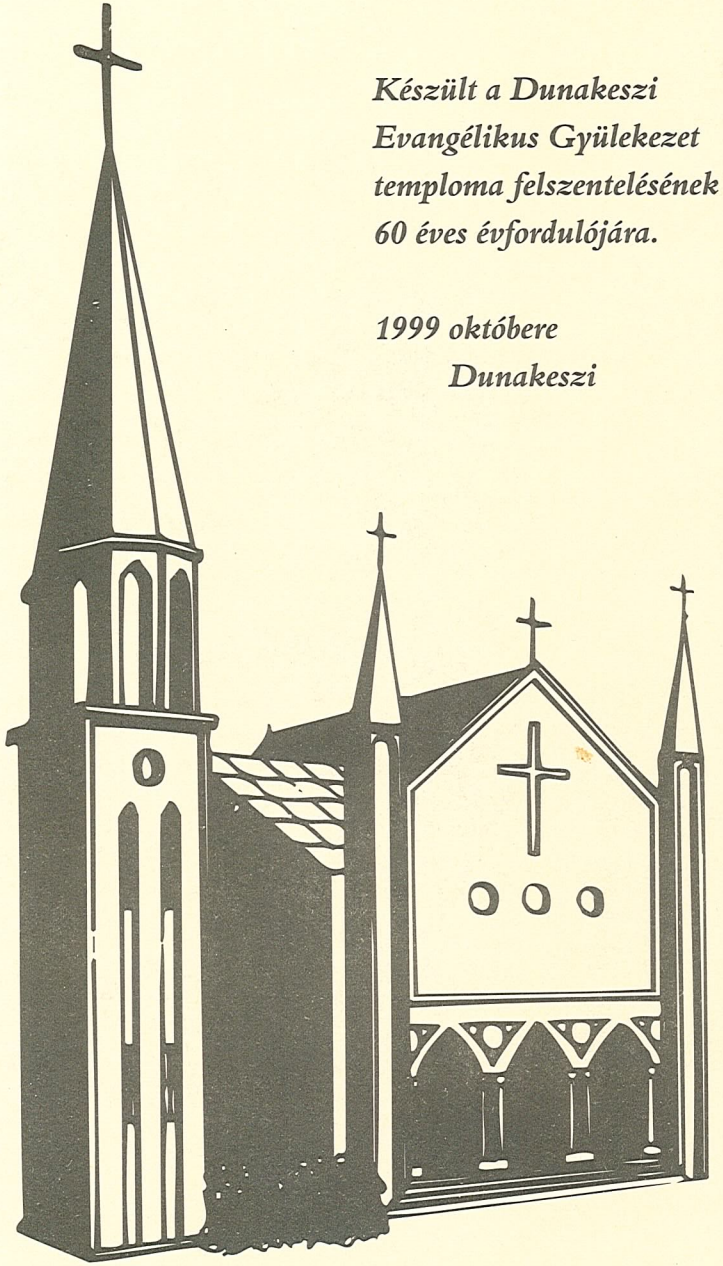

Készült a Dunakeszi Evangélikus Gyülekezet temploma felszentelésének 60 éves évfordulójára.

1999 októbere
Dunakeszi

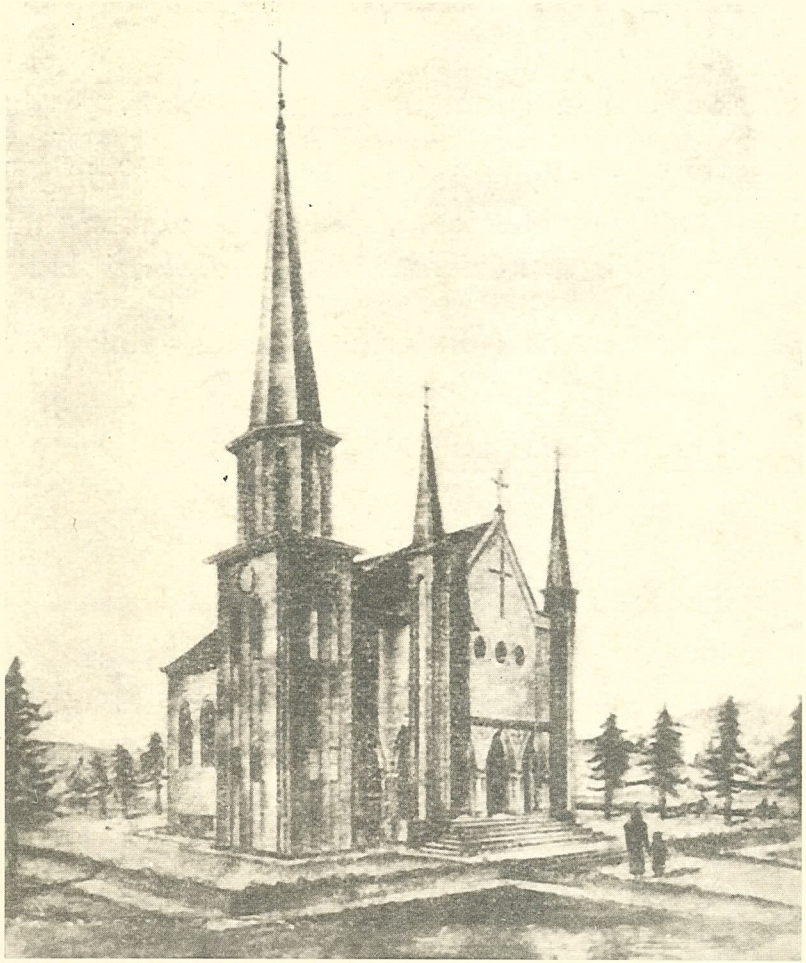

Evangélikus Templom Dunakeszi

1939 – 1999

Kedves Olvasó!

A Dunakeszi Evangélikus Egyház 1989 szeptemberében ünnepli templomszentelésének ötvenéves évfordulóját, hálát adva Urunknak ezért az 50 évért. ***Fél évszázad!***

A templom építőinek neve már mind csak emlék. Megmaradtak a korabeli fényképek alakjukról, egy-egy mozdulatukról, hátrahagyott emlékeikről, de legfőképpen az oly nagy szeretettel, akarással, áldozattal és imádsággal épített templomunk, amit ránk hagytak.

Köszönjük minden apró és nagy tettüket, amivel ez a templom felépülhetett Istenünk dícséretére, s az őket követő utókor számára.

Megpróbálunk most az elmúlt 50 év távlatából visszaemlékezni egy-egy személyre, egy-egy eseményre, a teljesség megkísérlése nélkül, a rendelkezésre álló iratok és az idős testvérek elbeszélése alapján.

Tisztelettel ajánlom az ***Olvasó*** és az utókor figyelmébe ezt a kis füzetet:

1989 novembere

a Dunakeszi Evangélikus
Egyház felügyelője

Előszó a 60-ik évi jubileumhoz

1989 októberében ünnepelte a Dunakeszi evangélikus gyülekezet templomszentelésének 50-ik évfordulóját. Erre az alkalomra készült egy kis füzet, kézírások, presbiteri jegyzőkönyvek, amatőr fényképek felhasználásával a templom és egy kicsit az akkori Dunakeszi és Alag községek evangélikusságának történetéről – történelméről. Azóta eltelt 10 év. „Hogy rohan az idő!" – szoktuk mondani. Ebbe a 10 évbe mennyi minden belefért! Emberi szemmel nézve: örömök, bánatok, sikerek és kudarcok. A legfontosabb azonban az: Urunk a ránk mért próbatételek után úgy döntött: álljon a Dunakeszi Evangélikus Templom, éljen a Dunakeszi Evangélikus Gyülekezet! Ezért a nagy kegyelemért hálatelt szívvel énekeljük hát együtt:

„Hálaadó énekünk ma feléd ujjongva szálljon!
Atyánk, te őrző, hű szemed legyen e házon!
Oltalmazd, védd! Hirdettesd drága igéd!
Szívünk-szánk dicsérjen, áldjon!"

Dunakeszi, 1999. okt. 24-én

Karvai Ottóné felügyelő

A KEZDET

Az évszázad elején Dunakeszin 4-5 evangélikus család élt. Mint szórvány, Fóthoz tartozott. A fóti lelkész nemigen tudott ezzel a pár családdal foglalkozni, míg – valószínű – az 1910. évben Rákospalotához csatlakoztak.

Rákospalotán a nagyobb lelkészi létszám mellett megvolt a remény a gyülekezeti élet megindulására. A két község, Dunakeszi és Alag is támogatta a kis gyülekezetet. Szükség esetén anyagi segítséget is nyújtottak. Alag község megengedte, hogy az ottani községi iskolában tarthassák az evangélikus istentiszteletet. Ilyenkor mindig rendelkezésre bocsátották az iskola harmóniumát is.

Az 1921. május 29-én tartott közgyűlésen, melyen ***Kovácsy Kálmán*** rákospalotai lelkész elnökölt, a dunakesziek kimondták szórványgyülekezetből egyházközséggé való alakulásukat.

Fiókegyházzá lett, presbitériummal, tisztségviselőkkel. Első felügyelője: ***Ulreich Nándor***. Első gondnoka: ***Polonyi Gyula***. Első pénztárosa: ***Mayba Mátyás***, és első jegyzője: ***ifj. Greguss Pál***. A Rákospalotához való tartozás ideje alatt minden hónapban volt Dunakeszin istentisztelet, de rendszertelenül. Ez volt az oka annak, hogy az istentiszteletek látogatottsága mind gyérebb lett. Kovácsy Kálmán, látva e helyzetet, kijelentette, nem vállalja tovább Dunakeszi fiókegyház pásztorlását, bár az anyaegyházra ezzel kapcsolatban semmiféle anyagi gond nem

hárult. Tehát Rákospalota az Alag-Dunakeszi fiókegyházat úgymond „elbocsátotta kötelékéből".

Dunakeszi előtt így hát adott volt a kérdés, hova is kellene akkor csatlakoznia. Voltak akik Újpestet ajánlották, egyesek a Váchoz való csapódást tartották volna hasznosnak, míg ismét mások a Budapest-Deák térhez való csatlakozás gondolatát vetették fel.

A problémát végül is ***Blatniczky Pál*** esperes oldotta meg, aki ideiglenesen Újpesthez irányította Alag-Dunakeszi fiókegyházat, azzal, hogy Újpest egyik hitoktatója lássa el Dunakeszi gondozását.

Alag-Dunakeszi gyülekezete egy év próbaidőben kiállta a próbát, szépen fejlődött, egyre jobban erősödött, és az újpesti egyházszervezethez csatlakozott.

Az újpesti parókus lelkész végezetül ***Mezei József*** vallástanító lelkészre bízta Alag-Dunakeszit. Mezei József örömmel teljesítette ezt a szolgálatot, feltehetően 1931–32-től.

Ez az intézkedés Dunakeszi életében pedig igen komoly fordulatot hozott. Az eleddig mostohagyermekként kezelt gyülekezetben megpezsdült az élet. Rendszeressé váltak az istentiszteletek.

Minden hónap első vasárnapján tartottak összejöveteleket, és ilyenkor kántort is kapott a gyülekezet ***Agárdi György*** személyében, aki 1935. szeptemberétől 1940. augusztus 31-ig végezte a kántori teendőket és vezette a gyülekezet énekkarát. Minden hónap utolsó vasárnapján vallásos esteket rendeztek, az ifjúság

Mezei József, Alag-Dunakeszi gyülekezet első lelkésze 1932-1950 között

közreműködésével. Az istentiszteletek külsőségekben is gazdagodtak, mivel – az egyébként betegkezű – idős presbiter, ***Jankovich György*** egy szép kis hordozható oltárt készített. Ugyanakkor egy összecsukható szószék is készült, ami ma is használatos az alagsorban, a gyülekezeti teremben.

Mezei József munkájának eredménye volt az Evangélikus Nőegylet is, amely 1932 novemberében alakult meg. Elnöknője ***E. Issekutz Gyuláné*** volt. A Nőegylet rendezte a teadélutánokat, kirándulásokat, műsoros és táncestélyeket. Az első teadélutánt 1932. december 11-én rendezték.

Az összecsukható szószék a kisoltárral

A bevétel olyan magas volt, hogy rögtön 150 db. teáscsészekészletet tudtak beszerezni, ezenfelül 17 evangélikus családot, valamint felekezeti különbség nélkül 40 iskolás gyermeket részesítettek segélyben.

Időközben annyira megerősödött a fiókegyház, hogy a hívek már gondolhattak a templomépítésre. 1935-ös adat szerint akkor Alagon és Dunakeszin, valamint a közben kiépült Műhelytelepen és Kisalagon (régi elnevezése szerint: Kundháza) ekkorra már több mint 400 lutheránus hívő élt. Az alagi iskola egyik tantermében ekkor már nem csupán minden hónap első, hanem harmadik vasárnapján is tartottak istentiszteletet. Szükség volt tehát a templomra.

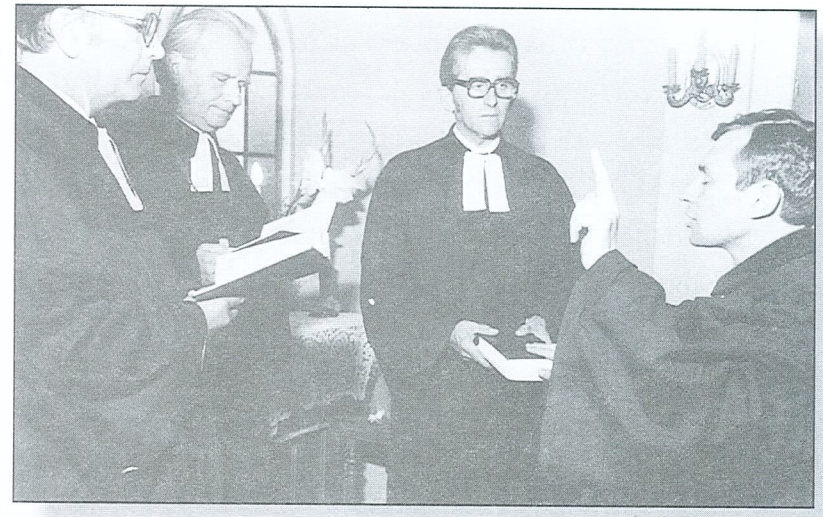

Adámi László felszentelése 1978 júliusában

A TEMPLOMÉPÍTÉS TÖRTÉNETE

A gyülekezet vezetősége már 1925-től kezdve dolgozott a templomépítés érdekében.

A templomépítés alapját ***Bohunka Lajos*** akkori másodfelügyelő, Dunakeszi község főjegyzője vetette meg azzal, hogy egy gazda által jutányos áron megvásárlásra felajánlott 2 hold szántóföldet – közvetlenül Dunakeszi község szélén – az egyház részére engedte át. Ezt a földet azonnal parcellázta az egyház, és négyszögölét 10 pengő kezdőáron árusította. (2,20-al vette.)

Ezek után a lelkész még gyűjtő útra is elindult, mint ahogy azt az istentiszteleten ki is hirdette. Eredménye 5 400,- pengő volt.

A pénz így szép lassan gyűlt a templom alapra.

A Nőegylet munkája különösen sokat jelentett. Meghívott színészek szereplésével kultúrestet rendeztek. Egy alkalommal a gyülekezet kibérelte a Teréz körúti színházat Budapesten egy délutáni előadásra. Máskor a dunakeszi Pavilon Étteremben rendeztek előadásokat. Ezekre az alkalmakra az ifjúság tanult be színdarabokat.

E. Issekutz Gyuláné összeköttetései révén a Magyar Lovaregylettől megszerezte a mai templomtelket. A fiókegyház 100 évre bérelte ki ezt a telket, és minden évben 1 aranyforint jelképes bérösszeget fizetett érte. A gyülekezet áruba bocsátotta a két hold földből kialakított 12 telek mellett a régebben megvásárolt 627 négyszögöles templomtelket is. Az ifjúság téglajegyeket árult. „Mivel pénzben már 13 000,- pengőnk volt (ez mutatja a hívek erő feletti áldozatkészségét), elhatároztuk, hogy megkezdjük az építkezést. Érintkezésbe léptünk egy építészmérnökkel, de nem sikerült vele megállapodnunk. Közvetlen a mérnökkel való tárgyalás megszakítása után Bohunkával hazamenet találkoztunk ***Szabó János*** építőmesterrel. «Ezt az embert az Isten küldte!» – mondta Bohunka, és mindjárt megszólítjuk és elhozzuk ide, megmutatjuk neki ezt a helyet, amit ő látva megjegyzi: «A templomot ki kell emelni a mélységből egy szuterénnel.» És kiemelte, és fölemelte. Így segített bennünket Isten templomhoz, ehhez a templomhoz. Ez röviden, szárazon a templomépítés története."

Ez olvasható Mezei József esperes úrnak a templomépítés 20 éves évfordulójára írt levelében, melyben visszaemlékezett a múltra. A közgyűlés tehát megbízta a kőművesmester Szabó Jánost, hogy az általa benyújtott terv és költségvetés szerint kezdje meg az építkezést.

A költségvetés szerint a templom 35 000,- pengőbe kerül. Mivel a gyülekezet csupán 13 000,- pengővel rendelkezett, ezért a megbízás csak a szuterénre szólt, bízva abban, hogy sikerül az építkezés közben a többi pénzt is összegyűjteni. Adakozott ***Raffai Sándor*** püspök úr is a szórványalapból 500,- pengőt, de adott a MÁV telep, ***Lányi Ferenc*** vezető buzgóságából; adott a két település, adtak a kisalagi hívek, és nem utolsó sorban adtak a két falu lakói is, felekezeti hovatartozástól függetlenül.

1938. augusztus 28-án szabadtéri istentiszteletet tartottak, melynek keretében megtörtént az első kapavágás. Ezzel megkezdődött a templom építése.

Szabó János kőművesmester tovább dolgozott, bár tudta, hogy a gyülekezet pénze már elfogyott. 1938 év végén már állt a

Az első ásónyomok – az építkezés kezdete
E. Issekutz Gyuláné, a Nőegylet elnöke, Mezei József lelkész úrral

A templomtelken találtak egy kutat, és ez kb. 500,- P. költségmegtakarítást jelentett.

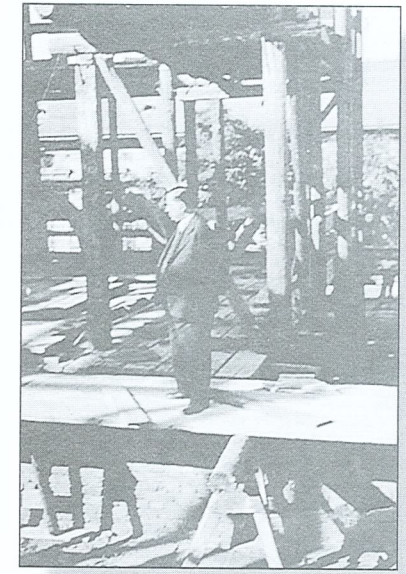

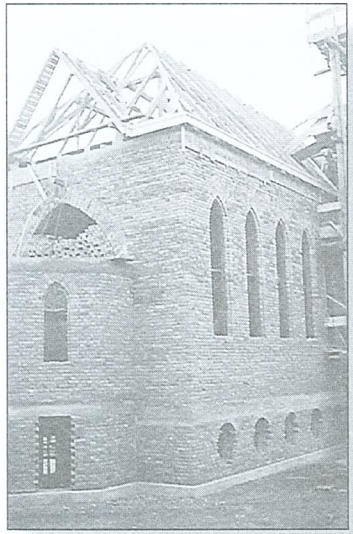

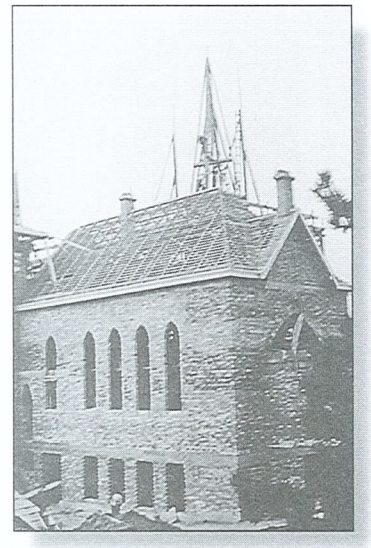

templom, 1939 tavaszán berakták az ajtókat, ablakokat. Végül is a Hitelszövetkezettől felvett kölcsönnel a gyülekezet ki tudta fizetni az építkezés munkadíját. Ezt a templomot az emberek szeretete építette. De építette emellett ezt a templomot Szabó János. Ő adta a legtöbbet, a lelkét adta bele: ***„Köszönöm Nagytiszteletű úr, hogy alkalmat adott a templomépítésre. Boldog vagyok, hogy házat építhetek Istenünknek."*** – olvasható Mezei Nagytiszteletű úr megemlékezésében.

Az egyháztagok vállalták a templom berendezését. Issekutz Gyuláné az oltárt, Ulreich Nándor felügyelő a világítási felszerelést, Greguss Pál jegyző a harmóniumot, a Nőegylet az oltárterítőket és a szőnyegeket, Mezei Nagytiszteletű úr a szószéket és a kályhákat, Bohunka Lajos a harangok egyikét, a hívek 120 széket adományoztak. Így készült el és áll ott azóta is

az ország legszebb evangélikus templomainak egyike, várva ünnepélyes felszentelését.

1939. szeptember 10-én volt a templomszentelés felemelő ünnepe, amikor is ***dr. Raffai Sándor*** püspök úr felavatta ezt az impozáns templomot.

Igen nagy számú gyülekezet, más felekezetek tagjai és a vendégek jelenlétében nyílt ki a templom kétszárnyas ajtaja. Amikor a püspök úr belépett, csak annyit tudott mondani a meglepetéstől, hogy: ***„Ez templom!"***

Az EVANGÉLIKUS TEMPLOMOK című könyvben (összeállította: Győri Aranka) ez áll templomunkról: ***„... szót kér olykor a***

A templomszentelés

gótika iránya és különösen kétféle jelentkezési formában. Egyik a vonalak erőteljes felfelé igyekvése, másik a csúcsíves díszítések alkalmazása. Mindkettőt megtaláljuk Alag-Dunakeszi Istenházán. Tervezője, Szabó János 1938–39-ben építette. Az említett gótikus sajátosságok igen érdekesen párosulnak a modern vasbeton-építészet követelményeivel. Sima, egyszerű falazást látunk a homlokzaton, melyet csak a falba süllyesztett nagy kereszt szakít meg az oromfal alatt. Három kis kerek ablak a bejárat felett, s a bejárat hármas nagy csúcsíves kapuja, amelyek először nyitott előcsarnokba visznek s három sötét torkukkal kitűnő fény-árnyék hatást nyújtanak. A homlokzatot két oldalt egy-egy vékony torony fogja össze gótikus ízlés szerint, igen magas, nyúlánk sisakkal, de minden dísz nélkül. A főtorony azonban nem a bejárat felett emelkedik, hanem a bejárattól balra. Alsó fele szigorú hasábforma, ezen sokszögű emelet áll csúcsíves ablakokkal, az egészet sokszög alakú egyszerűen megoldott sisak zárja le, kereszttel a csúcsán. Újabb templomaink között az Alag-Dunakeszi egyike a legharmonikusabb, legnemesebb arányú alkotásoknak."

A templom összes költsége 46 350,- pengőt tett ki. Volt még tartozása az egyháznak a Hitelszövetkezettel szemben, de minden adóságát két év alatt rendezni tudta, mivel a hívek a gyűjtést tovább folytatták.

A gyülekezet létszáma a templomszentelés évében 499 fő volt, amibe 45 fő kisalagi hívő is beszámíttatott.

A II. világháború nagy kárt okozott a templom épületében. Először 1944-ben a németek szállták meg Dunakeszit, majd

1944. december 28-tól az oroszok. Templomunk be volt zárva. A lelkészek nem tudtak Újpestről kijárni. A templom értékei közül néhányat a gyülekezeti tagok megpróbáltak elrejtve megőrizni, így a jegyzőkönyveket, a költségvetést, pénztárnaplót, szőnyegeket, úrvacsorai és keresztelő kegyszereket, oltárterítőket, énekeskönyveket.

A templomot ismeretlen tettesek feltörték, és minden mozdíthatót elvittek.

A háború után először 1945 márciusában ***Sikter László*** segédlelkész tudott Dunakeszire kijönni; és a csekély számban, könnyes szemmel megjelenteknek istentiszteletet tartani.

Ettől kezdve minden vasárnap Mezei József és a segédlelkészek felváltva tartották az istentiszteleteket. Mezei József az istentisztelet után presbiteri ülést is tartott. A Németh és a Gesztesi család, akik az általuk elvitt egyházi dolgokat majdnem mind meg tudták őrizni, visszahozták a templomba. Miután a székek is eltűntek, a Nőegylet által az alagsorba vett lócákon ültek az istentiszteleteken a hívek. A létszám megcsappant. Voltak, akik meghaltak; voltak, akik elköltöztek vagy fogságba estek.

1952-ben a templom közelében egy lőszerraktár robbant fel, ami szintén megviselte az épületet. A detonáció az összes ablakot kitörte. Az akkori anyagi körülmények csak egészen egyszerű üvegezésre adtak lehetőséget.

1950 decemberében Mezei József lelkész úr megvált a gyülekezettől, de a kapcsolattartás megmaradt. 1951-től 1954 decem-

beréig ***id. Blázi Lajos*** lelkész úr járt ki gyülekezetünkbe Újpestről. Ezt követően 1954-től ***Matuz László*** evangélikus lelkész volt gyülekezetünk pásztora 1966 augusztusáig. A templom 20 éves jubileumát szeretetvendégséggel ünnepeltük meg a szuterénben, amire eljött Mezei nagytiszteletű úr is. Az ünnepre írt igehirdetése írásban is megmaradt, amiből a visszaemlékezésben itt-ott idézünk.

1969-ben tartottuk a templom 30 éves fennállásának ünnepét. Ekkor már ***Bolla Árpád*** volt a lelkészünk, aki Matuz nagytiszteletű úr után 1966-tól 1980-ig szolgált a gyülekezetben. Az ünnepséget megelőzően sikerült a templom leginkább sérült részét: a homlokzatot tataroztatni, és az esővízcsatornát a Deáktéri templom felújításából kapott bádoganyaggal kicserélni. Ez közel 12 000,- forintot jelentett, amelyhez jelentős gyülekezeti társadalmi munka járult.

Gyülekezetünk életében a 70-es évek jelentős szervezeti változásokat hoztak. Az országos egyházvezetés szükségesnek tartotta, hogy Dunakeszi és Göd, valamint Sződliget gyülekezetei társegyházként működjenek.

De nem csupán szervezeti változás történt, hanem kis lépésekkel előbbre jutottunk templomunk szépítésében is. A Fasori Evangélikus templom felújítását követően az ott feleslegessé vált csillárt sikerült megkapnunk. Ez azt jelentette, hogy a háború idején eltűnt csillárok helyett egy szép, számunkra új csillár világítja be a templomot. Ezt követően az 50-es évek óta kijavított sima ablaküveget sikerült a jelenlegi szép katedrálüvegre kicseréltetni, és ezzel színben harmonizálóra a templomot belülről kifesteni.

A gyülekezet létszáma a háború utáni létszámhoz képest több volt, így gyülekezeti életünk aktivitása volt a garancia: az őseink által épült szép templomunk gondozására mindig készek a hívek.

1978. július 8-án került sor az első frissen végzett teológus gyülekezeti tagunk, Adámi László lelkészi eskütételére. A zsúfolásig megtelt templomban az igehirdetést ***D. dr. Káldy Zoltán*** püspök úr, ***dr. Fabinyi Tibor*** teológiai tanár, és ***Bolla Árpád*** házigazda gyülekezeti lelkész végezte.

1980-ban Bolla Árpád lelkész úr visszakerült Rákospalotára, így a Dunakeszi–Göd–Sződliget társegyházi kapcsolat megszűnt. Újra önálló gyülekezetként éltünk, lelkipásztorunk ***Bohus Imre*** nagytiszteletű úr pásztorlásával, egészen 1988-ig. Bohus nagytiszteletű úr kezdeményezésére és tevőleges munkájával a templom körüli kerítést cseréltük ki újra. Ez a két lépésben elkészült kerítés 120 000,- Ft-ba került. A munkában a gyülekezet minden tagja összetartva közreműködött.

1988-ban Bohus nagytiszteletű úr átadta a gyülekezet pásztorlását ***Nyírő Olga*** lelkészi munkatársnak.

Nyirő Olga lelkészi munkatárs szolgálati ideje első évében, az 50 éves templomjubileumra készülve óriási feladatra vállalkoztak a gyülekezeti tagok: elkészült a templomunk külső tatarozása, az esővízcsatorna cseréjével együtt. A kivitelező ***Kurdi Miklós*** váci kőművesmester volt, aki vállalta a munkát, úgy,

hogy a régi vakolatot a gyülekezet tagjai, illetve az idősebbek helyett megbízott munkások verték le. Ezzel a nagyon sok – saját erős – munkával tudtuk elérni, hogy a költségvetés szerint a tatarozás 294 000,- Ft-ba került. Az 50 éves jubileumi istentiszteleten ***D. dr. Harmati Béla*** püspök úr volt az igehirdető. 1992-ben a templomunkba gázfűtést szereltünk be. ***Trenka Péter*** budapesti mérnök úr a terveket és az engedélyezést ingyenesen elkészítette, Bolla Árpád – akkor rákospalotai lelkész – pedig 5 db. gázkonvektor adományozásával segített, hogy a munkákat saját erőből elvégeztethessük. Nagyon örültünk, hogy nem kellett az olajkályha-fűtésű alagsori gyülekezeti teremben tartanunk a téli időben az istentiszteleteket. A következő évben egy kisebb elektromos orgonával is gyarapodtunk. 1995-ben Nyírő Olga a lelkészi szolgálatból nyugdíjba ment. Helyét Harmati püspök úr ***Mónus László*** dunaegyházi lelkész idehelyezésével töltette be. 1996-tól a templomkert rendezése kezdődött el, a tetemes felszínkülönbséget feltöltéssel hoztuk szintbe, majd parkosítottuk. 1997-ben egy nagyszabású rekonstrukciós terv készült a templom alagsorának gázfűtésére, és vizesblokk kialakítására. Az építészeti terveket ***Mezei Mihály*** építészmérnök, a gázterveket ismételten Trenka Péter készítették el, ingyenesen. A gyülekezeti terem korszerűsítéséhez az Országos Egyháztól 600 000,- Ft. támogatást kaptunk, és így 1998-ban elkészült az alagsor központi fűtése, gázkazánról, a régi tüzelőtároló helyén női-férfi vizes blokk (zuhanyozó, mosdó, WC), a teakonyhában mosogatóval. Sok-sok adomány és ingyenes

munkavégzés mellett 1. 100 000,- Ft-nyi beruházás valósult meg. 1999-ben a templom vagyonvédelmére riasztóberendezést vásároltunk leasing-konstrukcióban 310 000,- Ft értékben, s az élő őrzést egy őrző-védő kft-vel kötött szerződéssel biztosítjuk. A gyülekezet még 1997-ben egy komplett számítógéppel gazdagodott gyülekezeti adományból, az alagsori teakonyha pedig 1999-ben egy hűtőszekrénnyel és egy konyhai pulttal, ugyancsak adományból. 1999. május 31-el Mónus László is nyugdíjba vonult. 1999. szept. 25-től ***Kovács László*** lelkész, aki Orosházáról érkezett, foglalta el Harmati püspök úr utasítására a lelkészi állást. Most a 60 éves jubileumra készülve visszatekintünk az elmúlt évekre. Megilletődve és hálás szívvel gondolunk mindazon lelkészeinkre és hittestvéreinkre, akik már megérkeztek Mennyei Atyánk házába.

GYÜLEKEZETI ÉLET

Az Alag–Dunakeszi szórványgyülekezet életében kulcsszerepet töltöttek be a gyülekezeti alkalmak. A kezdetben szokásos havonta egyszeri istentiszteleten kívül az asszonytestvérek különböző teadélutáni lehetőségeket szerveztek, amelyeken egyházi témájú kulturális programok voltak. Az ilyen alkalmak csekély pénzbevételét részben jótékonyságra, részben a gyülekezet

életét segítő beszerzésekre fordították. Ezek a gyülekezeti alkalmak a gyülekezet létszámban történő megerősödésével egyidőben szeretetvendégekké, műsoros estékké bővültek, és havi egyszeri istentiszteletek havi kétszeri, majd hetenkéntivé rendszeresültek. Egyre több gyermek került a gyülekezet tagjai köré, így a gyermek-hittanóra is rendszeressé vált. Majd' minden kétévben volt konfirmáció, igaz, váltakozó létszámmal. Ezek a gyermekek énekkel, verssel szolgáltak a gyülekezetnek egy-egy szeretetvendégségen. A jelentős változás a templom felszentelését követően a háborúig, majd a háború után volt, mikor évente négyszer tartottunk szeretetvendégséget. A forró tea mellé apró-sütemény és szendvics is került, a meghívott lelkészek híres, nagy tudású, felkészült emberek voltak, akiknek egy-egy előadására nem csupán evangélikusok, de más felekezetbeli vendégekkel is zsúfolásig megtelt az alagsori gyülekezeti terem.

Az emlékezetes előadókat nem lehet mind felsorolni, hisz' ez egy egész kis könyvet tenne ki, csak egy-két igazán maradandó esemény megemlítésére vállalkozhatunk, mint például ***dr. Keken András*** ifjúsági témájú előadása, vagy Szabó püspök úr, a híres Madách-kutató csodálatos Ember tragédiája eszmefuttatása, ***Koren Emil*** elmélkedése egy bibliai textus kapcsán, ***id. Harmati Béla*** a szeretetszolgálatról, ***Virágh Gyula*** esperes úr, ***Ferenczy Zoltán***, a volt gyülekezeti tagunk gyermeke, ***dr. Hafenscher Károly*** Deák-téri lelkész a keresztyén felekezetek közötti párbeszédről, de volt más vallású lelkész előadónk is szép számmal, sőt világi foglalkozású keresztyén meghívottunk is volt egyne-

1959 szeptemberében tartott 20 éves jubileumi szeretetvendégség Matúz László lelkész, Hesp Ede, Greguss Pál, Nagybocskai Vilmos, Mezey József, Ferenczy Zoltán, özv. Hesp Edéné

1963 áprilisa: Az akkori egyházvezetőség a presbiteri ülés után Németh László, Greguss Pál, Németh Ferenc, Matuz László

Főzőcske a szabadban: Farkas Józsefné, Pusztai Pálné
1970 júniusában gyülekezetünk a Fasori gyülekezetet látta vendégül – képek az alkalomról...

Előkészületek: asztalterítés

Már az asztalnál: szabadtéri lakoma

Szieszta helyett

hány alkalommal. Ezek a gyülekezeti alkalmak 1974-től – kényszerűségből – egyre ritkultak, végül lassan elmaradtak, de hiszszük, hogy folytatni tudjuk, s ez az elmaradás nem végleges.

Hetenkénti istentiszteleteinken vasárnap délelőtt a látogatottság változó, lassan növekvő tendenciát mutat. A gyermekhittanóra a hatvanas-hetvenes években megszűnt, de megmaradt a gyermek-bibliaóra és a konfirmációs oktatás.

1989-től újra indult a hittanóra és 1995-től pedig újra indult az ifjúsági óra is. Ennek kapcsán 10-15 főnyi lelkes ifjúság kovácsolódott össze, akik sokszor vendégeket is hoztak magukkal. Tevékenyen bekapcsolódtak a gyülekezeti életbe azzal, hogy 1997. nagypéntekén előadták a Passiót, 1997 karácsonyán ***Profán Karácsony*** címmel színdarabot adtak elő, tükröt tartva a gyülekezeti tagok elé, hogyan is éljük meg a szeretet ünnepét. 1998 húsvétján ***„A tanítványok tusakodása"*** címmel előadással szolgáltak a gödi és a dunakeszi gyülekezetben. 1997-ben egy hetes kerékpártúrát tettek meg Mónus László lelkész kíséretében, Dabas-Gyón, Apostag, Soltvadkert, Kecskemét és Pilis evangélikus gyülekezeteit meglátogatva, a nevezetességeket megtekintve. A sikeres úton felbuzdulva 1998-ban ugyancsak kerékpártúrázták Ősagárd, Vanyarc, Terény, Balassagyarmat, Nagybörzsöny útvonalon. 1999. aug. 28-án egész napos ökumenikus ifjúsági találkozó volt a templomkertben vendéglelkészek szolgálatával. 1997 advendjétől útjára bocsátottunk egy negyedévente megjelenő kis füzetet, eljuttatjuk minden gyülekezeti taghoz, egyházi hírekkel eseményekkel, versekkel stb.

1999. márc. 27-én dr. Csiba Árpádné, Nagy Alice keramikusnőnek adtunk helyet a felújított gyülekezeti termünkben, ötvenedik jubileumi kiállításának megtartására. 1998 júniusában Regensburgból érkezett egy autóbusznyi evangélikus német turista egy rövid látogatásra, akikkel a kapcsolatot örömmel ápoljuk.

LELKÉSZLAKÁS

Állandó problémája volt az egyháznak a lelkészlakás. Már a templom építése előtt foglalkozott a presbitérium a lelkész elhelyezésével. El is készült egy egyszerű kis lelkészlak építési terve, de az akkori idők vihara nem tette lehetővé ennek létrejöttét.

Gondolt a presbitérium egy kis ház megvásárlására is. Adódott is egy lehetőség, ami talán nem is lett volna túl messze a templomtól. Egyik presbiterünk, Mayba Mátyás elhalálozásával lehetőség volt a ház megvásárlására 50 000,- Ft-ért, de a lakó külön letelepedési költségét már nem tudta a gyülekezet előteremteni. Miután halaszthatatlanná vált a lelkész lakásgondjának megoldása, engedélyt kapott a gyülekezet a templomtelken egy szerény lelkészlakás építésére. ***Káldy Zoltán*** püspök úr is támogatta a tervet. Az építkezés 1965-ben kezdődött meg. Az akkori lelkész, Matuz László, és a presbitérium férfitagjai ásták ki és betonozták az alapot, majd egy kőmíves testvérünk, Melich György építette a falakat a presbiterek segédletével.

1966 júniusa: Lelkészlakás bővítés

A képen balról jobbra haladva: Melich György, Greguss Pál felügyelő, Németh László gondnok, Issekutz Gyuláné, valamint a Bolla házaspár

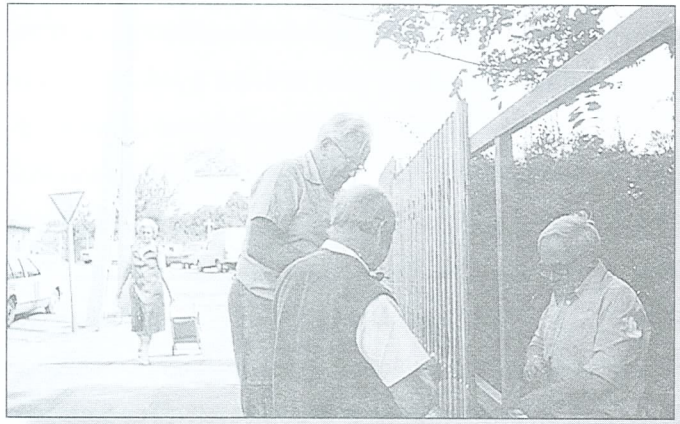

1986 július: Kerítés-építés

Adámi Pál gondnok, Pfandler Károly pénztáros, Bohus Imre lelkész

Közben lelkészváltás történt, Matuz László Budapestre került, Bolla Árpád pedig Dunakeszire. Matuz nagytiszteletű úr nőtlen volt, Bolla nagytiszteletű úr ellenben házasember, két gyermekkel. Így nekik az épülő ház nagyon szűkösnek bizonyult. Még idejében sikerült a tervet átdolgozni, és a félkész házat megnagyobbítani. Később még egy teraszt is sikerült létesíteni. Ekképpen a Bolla család már elfért a lelkészlakásban.

Anyagiakban a család rokonsága is jelentősen hozzájárult a költségekhez kölcsön formájában, amit azután sikerült rendezni.

1980-ban Bolla Árpádék Budapestre kerültek, és a lelkészlakás megüresedett, mert következő lelkészünknek, Bohus Imre nagytiszteletű úrnak volt Fóton saját lakása. Így a ház egy ideig üres volt, mígnem egy fiatal házaspár kapta meg. Varga Zoltánék vállalták, hogy a feleség a kántorizálást végzi, míg a család együtt a templom körüli munkákat végzi mindaddig, amíg beadott lakásigényük teljesítése Budapesten meg nem valósul.

1990-ben Nyirő Olga lelkészi munkatárs ideköltözése idején a parókia gázfűtés-szerelését oldottuk meg, valamint a konyha és előszoba burkolását végeztük el a lelkészasszony jelentős anyagi hozzájárulásával. Így a felújítási munkákat 166 000,- Ft-nyi ráfordítással oldottuk meg. 1995-ben Mónus László vette birtokba a szolgálati lakást. 1997-ben a gyülekezet egy használt Lada Samara típusú autót kapott, ezért a gödi gyülekezet anyagi segítségével 195 000,- Ft értékben garázst építettünk a parókia mellett. 1999-ben alapvető felújítást kellett a parókián végezni, mert a vízvezeték és szennyvízvezeték rendszer elöregedett, az

elektromos vezetékrendszer egy része pedig annak nem szabványos volta miatt szorult cserére. A parókia-felújítási munkákhoz az Egyházmegyétől kaptunk anyagi fedezetet. A parókiába 1999. okt. 15-én Kovács László lelkész és családja beköltözött.

Templomépítő presbitérium 1939.

Ulreich Nándor	felügyelő
Bohunka Lajos	másodfelügyelő
Honigberger István	másodfelügyelő
Német Lajos	gondnok
Németh Ferenc	pénztáros
Madarász Miklós	ellenőr
Korcsek Zsigmond	jegyző
Gregus Pál	jegyző
Farkasházi Ferenc	presbiter
Ferenczy Zoltán	presbiter
Frecska József	presbiter
Gehring Gáspár	presbiter
Gesztesi János	presbiter
Jankovics György	presbiter
Jász Géza	presbiter
Kemény Gyula	presbiter
Kotschy Viktor	presbiter
Mayba Mátyás	presbiter
Márkus Elek	presbiter
Polonyi János	presbiter
Soós József	presbiter

Kiadványunk jelenlegi kiadása az 1999 évi füzetnek javított, kibővített változata, amelyben még a korábbi kiadványban utólag fellelt helyesírási és stilisztikai hibák javításán túl a történeti részbe az előzőből sajnálatosan kimaradt eseményeket is belefűztünk.

a szerkesztők

Dunakeszi, 2001 márciusa

Templomépítő Nőegylet 1939

Erzsébeti Issekutz Gyuláné	elnök
Ulreich Nándorné	
V. Hajnal Jenőné	
Szilvágyi Róbertné	
Fekete Sándorné	
Ferenczi Zoltánné	
özv. Gregus Pálné	
Gesztesi Jánosné	
Hesp Edéné	
V. Hajnal Vilma	
özv. Kasovitz Györgyné	
özv. Máthé Jánosné	
Morva Józsefné	
Németh Erzsébet	
Róka Béláné	
Soós Józsefné	
Szilvágyi Erzsébet	
Taschner Anna	
Zemann Vilma	

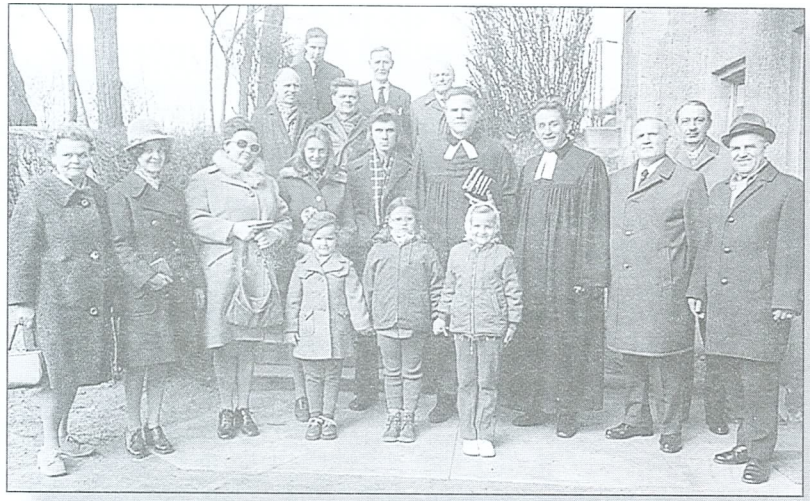

1974 márciusa: Virágh Gyula esperes úr látogatása

1988 októbere: Nyírő Olga lelkészi munkatárs beiktatása
Keveházi László esperes, dr. Harmati Béla püspök, Bohus Imre lelkész

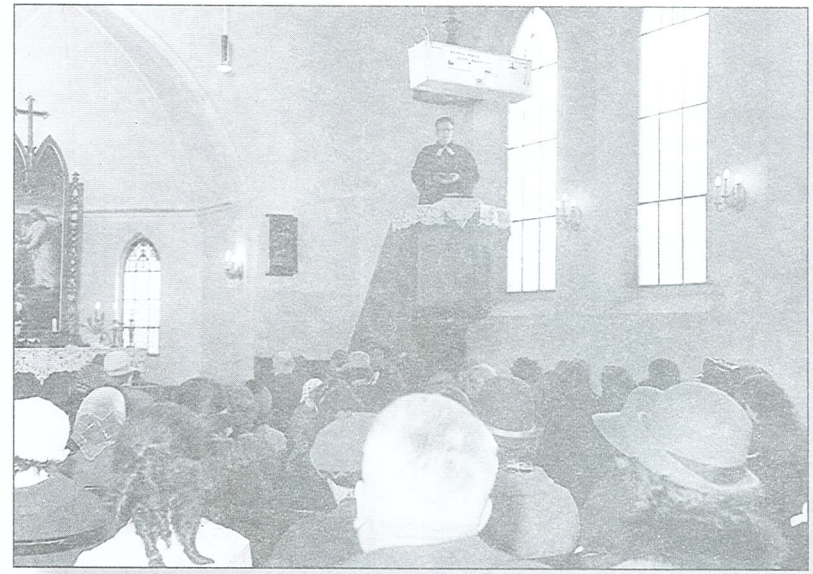

fent: dr. Virágh Gyula esperes hirdet igét 1974 márciusában
lent: 1959 szeptemberében a 20 éves jubileumi szeretetvendégség

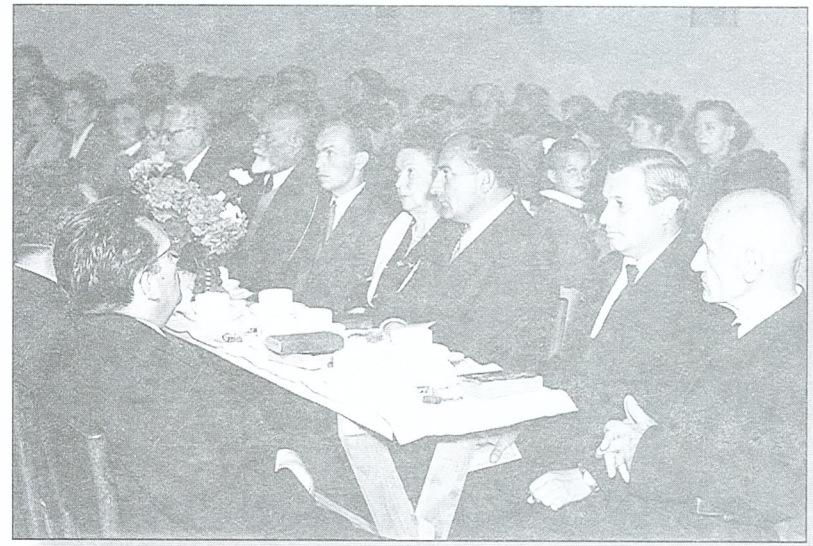

60 éves

a dunakeszi evangélikus templom